

Úkol na 23. října (16. října mám vědeckou radu v Praze, takže se, jak už víte, nekonáme). Řešení prosím písemně – budeme o něm společně diskutovat, ale poznámky jsou nutné.

Máte před sebou 4 různé odborné texty. Pokuste se zformulovat, co mají společného (tedy co je podstatou odborného stylu bez ohledu na žánr nebo předpokládaného příjemce) a čím se liší – nejde přitom, jak jistě chápete, pouze o rozdílné téma.

I

Černobílá barevnost se drží na špici módní barevnice. Někdy je docílena přímo černobíle tkaným materiálem většinou v klasických vzorech kohoutí stopy, kostičky, kára, rybí kostry nebo proužků, jindy této barevnosti docílíme štepováním, kapesníčkem v kapse, rukavicemi, páskem, kravatou nebo stříbrnými knoflíky, náušnicemi, řetízky, perlemi a halenkou či alepoň odepínacím límečkem. Punčochy však budou vždy černé, stejně jako lodičky. Nejdůležitější linie pro elegantní šaty a kostýmy je X, která zdůrazňuje pas a sukně ponechává rozevláté, zvonové. Někdy je kabátek kostýmu řešen se zvonovým šůskem, takže tato linie je zachována, i když je sukně úzká. Další možností je řešení v linii H, s rovnou sukni i kabátkem, který můžeme přepásat. Ramenní partie se stále zdůrazňují, i když už méně - náramenice nespádávají a vycpávky jsou nižší.

II

Soubor vokálů - monoftongů a diftongů - SGJ se pohybuje v rozsáhlém diapazonu. Např. v jidiš je celkem 5 monoftongických fonémů, zatímco v dánštině je jich 20; ve švédštině diftongy (a pochopitelně také triftongy) vůbec nejsou, zatímco ve frízštině je 26 diftongů a 6 triftongů. Společným rysem vokalických systémů všech SGJ (kromě jidiš) je fonematická opozice krátkých a dlouhých monoftongů. Poněkud zvláštní postavení zaujímá nizozemština. Fonematically dlouhé jsou zde - v opozici ke krátkým - foneticky polodlouhé - kromě pozice před r.

Opozice krátkých a dlouhých vokálů se přirozeně nejzřetelněji projevuje ve slabikách s hlavním přízvukem, srov. něm. alle [Y♣alχ] 'všichni' a Aale [Y♣a:χ] 'úhoři'. Jejich pozice se také velmi dobře projevuje ve slabikách kompozit s vedlejším přízvukem, které jsou odděleny od předcházející přízvučné slabiky aspoň jednou slabikou nepřízvučnou. Naopak slabiky s vedlejším přízvukem, které následují bezprostředně za přízvučnou slabikou, mají

přízvuk slabší, a tím také kratší vokál. V nepřízvučných slabikách je v SGJ vokál zpravidla krátký. Největší odchylky od této tendence se vyskytují v němčině a angličtině.

III

Tato příručka má seznámit čtenáře s operačním systémem MS-DOS verze 3.30 firmy Microsoft a s programem Norton Commander verze 3.0 firmy Peter Norton Computing. Je určena zejména pro začátečníky, kteří se s počítači typu PC teprve seznamují; některé pasáže ale využijí i zkušenější uživatelé. Program Norton Commander patří mezi tzv. nadstavby operačního systému, kam můžeme zařadit i programy PC-shell, PC-tools, XtreePro, Q-DOS, IDIR a podobně. Programy tohoto typu mají zjednodušit styk uživatele s počítačem, či spíše s operačním systémem. Uživatel tyto programy ovládá pomocí tzv. menu čili nabídek, pomocí nichž může vyvolávat základní funkce operačního systému. Norton Commander ve své třetí verzi má oproti verzi první mnoho nově implementovaných funkcí a řada dalších je zdokonalena. Mezi hlavní novinky patří zejména možnost propojení dvou počítačů (Commander Link) a komunikační možnosti (propojení přes telefonní linky), které ocení zejména pokročilí uživatelé. Kromě toho obsahuje verze 3.0 ještě celou řadu drobných zlepšení. V základní filozofii je však nová verze shodná s verzemi předchozími. Kromě základního popisu programu Norton Commander najdete v příručce i kapitoly obsahující jednak některé základní informace o počítačích a operačních systémech, jednak popis samotného operačního systému MS-DOS verze 3.30; uvedené informace jsou však platné i pro nižší verze, pokud není uvedeno jinak.

IV

Geofyzika (fyzika Země) je větví fyziky, která fyzikálními metodami studuje jevy a procesy probíhající v Zemi a jejím bezprostředním okolí. Zabývá se rovněž výzkumem vlivů, kterými na Zemi působí jiná kosmická tělesa, zejména Slunce a Měsíc.

Z hlediska této obecné definice v sobě geofyzika zahrnuje jak fyziku pevné části Země, tak i jejího vodního a plynného obalu. Někdy se proto mluví o geofyzice v širším smyslu. Obvykle se však od ní odděluje meteorologie a fyzika oceánů a vod na souších, které se považují za zcela samostatné vědní obory se specifickými problémy a metodami výzkumu.

Chtěli bychom upozornit v této souvislosti na jistou terminologickou nedůslednost, neboť fyzikou pevné Země rozumíme fyziku celého zemského nitra včetně jeho kapalných částí, zejména kapalného vnějšího jádra.

Fyziku pevné Země neboli geofyziku v užším smyslu dále dělíme na menší obory podle jejich analogií s fyzikou. Hlavními z nich jsou:

1. Gravimetrie: měření tíže a interpretace těchto měření.

2. *Seismologie: studium zemětřesení a šíření seismických vln.*
3. *Geomagnetismus a geoelektrina: studium elektromagnetického pole Země.*
4. *Geotermika a georadioaktivita: výzkum tepelných podmínek a zdrojů tepla v zemském nitru.*